

פרפראות לפרשת השבוע

שובה

בס"ד

האזינו תשפ"ז

מתוך ספר דברות גרשון להגה"צ ר' גרשון שטיינברג זצ"ל

שבת

יעקב חבל נחלתו. כלל ישראל דומה לחבל, כמו שחבל אם נקרע ממנו חוט או כמה חוטים זה לא מחליש את החבל, כך כלל ישראל אם הם מאוחדים אפילו שנושרים כמה אנשים עדיין הם חזקים.

יצרנהו כאישון עינו. כמו שהאיש שומר על אישון עינו, כך צריך לשמור על העיניים, שלא להסתכל במקומות האסורים.

רמז ללמוד עם ניגון, שנאמר דברי "השירה" הזאת שהתורה נקרא שיר, וכן כתוב בפר' וילך ועתה כתבו לכם את "השירה" הזאת.

כי חלק ה' עמו. שאלו את הגר"א שחז"ל אומרים שה' שמח עם חלקו, וקשה הרי כל העולם כולו חלק של הקב"ה, וענה שהפירוש שהוא שמח עם כלל ישראל בכתוב כי חלק ה' עמו.

בעצם היום. אומר רש"י 3 פעמים כתוב בעצם היום הזה, שישראל אמרו אנחנו לא ניתן למשה למות, שואלים איך שייך הדבר הזה שמשה לא ימות, יש מתרצים שבני ישראל אמרו אנחנו נתפלל הרבה עד שלא ניתן לו למות, ויש מפרשים שהרי הקב"ה אמר למשה מות בהר הזה, ואנחנו לא ניתן למשה לעלות להר נבו.

"בנים לא אמן בם" מפרש "רבינו בחיי" בנים שלא עונים אמן, רמז על מה שאמרו

פרשת האזינו 52 פסוקים. הפטרה: "שובה ישראל" (הושע י"ד).

אין אומרים לא פרקי אבות ולא ברכי נפשי.

הדלקת הנרות: 6:05

שקיעה: 6:44 מוצאי שבת: 7:17, ר"ת: 7:56,

סוף זמן ק"ש מג"א: 8:41

אליכטיגין פריילאכין שבת קודש
גמר חתימה טובה

לע"נ הגה"צ ר' גרשון אביגדור כ"ר חיים נלבי"ע י"ג תשרי תשע"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. קשה מה שייכות שמים וארץ לתוכחה, (עיינ רש"י), אלא שכתוב בסנהדרין (צא ע"א), אמר לו אנטונינוס לרבי גוף ונשמה יכולים לפטור עצמם מן הדין, כיצד, גוף אומר נשמה חטאה כי בלי הנשמה הריני כאבן דומם, נשמה אומרת הגוף חטא כי בלי הגוף הריני פורחת באויר, אמר לו רבי משל למלך שהיה לו פרדס והיו בו תאנים נאות והושיב שני שומרים אחד חגיר ואחד סומא, אמר החגיר לסומא תאנים נאות אני רואה הרכיבני עליך ונביאם לאוכלם, רכב חגיר על הסומא והביאום ואכלום, לימים בא המלך אמר להם היכן התאנים הנאות, אמר הסומא וכי יש לי עינים לראות, והחגיר אמר וכי יש לי רגלים ללכת, מה עשה המלך הרכיב את החגיר על גבי הסומא ודן את שניהם יחד, כך הקב"ה מביא את הנשמה וזורקה בתוך הגוף ודן את שניהם יחד, שנאמר "יקרא אל השמים מעל" זו הנשמה "ואל הארץ לדין עמו" זה הגוף. רואים ש"שמים" הוא כינוי לנשמה ו"ארץ" הוא כינוי לגוף, וזהו שאמר "האזינו השמים" היא הנשמה שמכונה בשם "שמים" ובזמן שאני מדבר את התוכחה לנשמה אזי "ותשמע הארץ" שהוא הגוף, שעל ידי שאני מדבר לשניהם יחד לא יוכלו לפטור עצמם מהדין. (עוד יוסף חי)

יערוף כמטר לקחי. התורה נמשלה למטר, כמו שמטר לא רואים מיד את הפירות, כך בתורה אפילו שלא רואה הצלחה מיד אבל במשך הזמן יראה הצלחה, וכמו שמטר שיורד לא צומח עד שמעבדים את האדמה, כך מקודם צריך לטרוח בתורה ואח"כ יראה הצלחה רבה.

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקיננו. עצם הדבר שזוכים לשבח את ה', על זה לבד הבו גודל לה' צריכים לשבח את השם.

ועל כולם אלוקי סליחות סלח לנו מחל לנו כפר לנו

חז"ל דורשים את הפסוק דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, אלו עשיית, ועל זה אמר דוד ושיב ואני קרבת אלוקים לי טוב, זה הטוב שיש לי שהוא קרוב לה'. האר"י הקדוש אומר משל למלך שהפסיד במלחמה וזרקו אותו בבור, ובא אחד וריחם עליו וזרק לו לחם יבש וממש החיה אותו, אחרי כמה זמן התהפך הענין וחזר למלכותו, והרבה נתנו לו מתנות גדולות זהב ויהלומים, ואח"כ כשחילק את תפקידי המדינה, אמר לקרא להעני הזה, ונתן לו תפקיד שעולה על כולם, ושאלו אותו למה עושה כן, הרי אנחנו נתנו לך כל כך הרבה מתנות יקרות, והוא נתן לך רק לחם יבש למה מגיעה לו גדולה כזאת, ענה להם טיפשים אתם, הוא נתן לי כשהייתי בבור, ובוזה החזיק אותי בחיים, אבל אתם כל מה שנתתם לי היה רק לאחר שעליתי לגדולה, כך אנחנו בזמננו שהשכינה בגלות כל עבודה ה' חשובה מאוד, ילד שחוזר משניות וגמרא ומתפלל טוב לא משנה באיזה מצב, כל חשק ורצון חשוב מאוד, ולעתיד לבוא כל הגויים יביאו למלך המשיח מתנות, עד כי יבוא שילה, אומר רש"י שי לו, דהיינו שיביאו מתנות למשיח, אבל כלל ישראל העבודה שלהם תהיה יקרה וחשובה מכל המתנות שלהם כיון שהיא נעשתה כשהשכינה היתה בגלות.

החפץ חיים אומר שכשארם מבקש סתום פיות משטינו ומקטריגו, שואלים למעלה מה עם הפה שלך, האם אתה שומר על פיה, אבל כשארם נזהר על דיבורו אז יכולה להתקבל תפלתו. מנהג כפרות יש בו סנווריה גדולה, שאפילו על מנהג, כולם מהדרין כל כך. מצוה לאכול בערב יום כיפור. יש כמה טעמים לה, יש אומרים כדי שיהיה לו כח לצום. ויש אומרים הטעם שזה החצי לכם, כי כמו שבכל חג יש חצי לה' וזה תפלה, והסעודות זה החצי לכם, האכילה בערב יום כיפור זה החצי לכם, וביום כיפור שמתפללים כל היום זה החצי לה'. רבינו יונה אומר עוד טעם למה מצוה לאכול בערב יום כיפור, כי אנו צריכים להיות שמחים שהגענו ליום כזה. השפת אמת אומר עוד טעם למה מצוה לאכול בערב יום כיפור, כי בערב יום כיפור מצוה לפייס אחד את השני, והטבע שכשארם צם הוא במתח ואין לו לב לשמוע לחברו, לפיכך אמרה התורה לאכול כדי שיהיה לו לב טוב למחול את חברו, כמו שכתוב אצל בועז ויאכל ויטב לבו.

כי ביום הזה יכפר עליכם לפני ה'. ר' ישראל סלנטער אומר אם היה יום כיפור אפילו פעם בשבעים שנה היינו צריכים להיות מאושרים, על אחת כמה וכמה שהוא בכל שנה. רמז ל"ב נדרי" ביום כיפור, כל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש, מתי אומרים כל נדרי, מתי שמענים את הנפש וזה יום כיפור.

"באין מליץ יושר" מי שמחזיק עצמו ל"אין", זה בעצמו מליץ יושר. אנו קוראים ביום כיפור בפ' אחרי בשחרית סדר העבודה, ובמנחה פ' עריות, ללמד שאפילו בזמן כל כך מרום כיום הכיפורים אדם צריך לשמור את עצמו גם מלהכשל בעבירות החמורות ביותר.

לפני ה' תטהרו. מפרשים "לפני ה'" לפני שבא יום כיפור צריך לטהר עצמו, ולא לחכות ליום האחרון. עקידת יצחק. במחזור יום כיפור לפני מנחה יש שם תפלת יהי רצון, וכתוב שם שתקבל תפלותינו ביום הזה ושעה הזאת שהיה אז עקידת יצחק. ויש אומרים שעקידת יצחק היתה בראש השנה.

חז"ל אומרים אין השטן מקטרג ביום כיפור, והראיה מהקטורת שהכהן גדול מקטיר לפני ולפנים, שנטול את המחנה בימינו ואת הכף בשמאלו, ובגמרא כתוב משום חולשא דכהן גדול, ויש מפרשים לרמז שאפילו השמאל פירוש השטן כפוף לימין שבעל כרחו יענה אמן, אבל בכל השנה כל העבודות דווקא בימין.

4 פעמים נכנס הכהן גדול לקדש הקדשים ביום הכיפורים. 1. קטורת, 2. הזאת דם הפר, 3. הזאת דם השעיר, 4. הוצאת כף ומחתה. 5 פעמים טבל הכהן גדול ועשר פעמים קדש ידיו ורגליו ביום הכיפורים. עשר פעמים אומרים וידוי ביום כיפור, כנגד עשר פעמים שהזכיר הכהן גדול שם המפורש, בכל וידוי 3 פעמים, ואחד אמר בהגדלה בשני השערים לה' חטאת. 10 פעמים וידוי הם: 2 פעמים במעריב, 2 פעמים בשחרית, 2 פעמים במוסף, 2 פעמים במנחה ו-2 פעמים בנעילה. אומרים על חטא לפי סדר א-ב כפול, פעם על חטא ופעם ועל חטא, כנגד שעבר על התורה שהוא א-ב. ולמה כפול א-ב כנגד בין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

חז"ל אומרים אין השטן מקטרג ביום כיפור, והראיה מהקטורת שהכהן גדול מקטיר לפני ולפנים, שנטול את המחנה בימינו ואת הכף בשמאלו, ובגמרא כתוב משום חולשא דכהן גדול, ויש מפרשים לרמז שאפילו השמאל פירוש השטן כפוף לימין שבעל כרחו יענה אמן, אבל בכל השנה כל העבודות דווקא בימין.

4 פעמים נכנס הכהן גדול לקדש הקדשים ביום הכיפורים. 1. קטורת, 2. הזאת דם הפר, 3. הזאת דם השעיר, 4. הוצאת כף ומחתה. 5 פעמים טבל הכהן גדול ועשר פעמים קדש ידיו ורגליו ביום הכיפורים. עשר פעמים אומרים וידוי ביום כיפור, כנגד עשר פעמים שהזכיר הכהן גדול שם המפורש, בכל וידוי 3 פעמים, ואחד אמר בהגדלה בשני השערים לה' חטאת. 10 פעמים וידוי הם: 2 פעמים במעריב, 2 פעמים בשחרית, 2 פעמים במוסף, 2 פעמים במנחה ו-2 פעמים בנעילה. אומרים על חטא לפי סדר א-ב כפול, פעם על חטא ופעם ועל חטא, כנגד שעבר על התורה שהוא א-ב. ולמה כפול א-ב כנגד בין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

חז"ל אומרים אין השטן מקטרג ביום כיפור, והראיה מהקטורת שהכהן גדול מקטיר לפני ולפנים, שנטול את המחנה בימינו ואת הכף בשמאלו, ובגמרא כתוב משום חולשא דכהן גדול, ויש מפרשים לרמז שאפילו השמאל פירוש השטן כפוף לימין שבעל כרחו יענה אמן, אבל בכל השנה כל העבודות דווקא בימין.

4 פעמים נכנס הכהן גדול לקדש הקדשים ביום הכיפורים. 1. קטורת, 2. הזאת דם הפר, 3. הזאת דם השעיר, 4. הוצאת כף ומחתה. 5 פעמים טבל הכהן גדול ועשר פעמים קדש ידיו ורגליו ביום הכיפורים. עשר פעמים אומרים וידוי ביום כיפור, כנגד עשר פעמים שהזכיר הכהן גדול שם המפורש, בכל וידוי 3 פעמים, ואחד אמר בהגדלה בשני השערים לה' חטאת. 10 פעמים וידוי הם: 2 פעמים במעריב, 2 פעמים בשחרית, 2 פעמים במוסף, 2 פעמים במנחה ו-2 פעמים בנעילה. אומרים על חטא לפי סדר א-ב כפול, פעם על חטא ופעם ועל חטא, כנגד שעבר על התורה שהוא א-ב. ולמה כפול א-ב כנגד בין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

חז"ל אומרים אין השטן מקטרג ביום כיפור, והראיה מהקטורת שהכהן גדול מקטיר לפני ולפנים, שנטול את המחנה בימינו ואת הכף בשמאלו, ובגמרא כתוב משום חולשא דכהן גדול, ויש מפרשים לרמז שאפילו השמאל פירוש השטן כפוף לימין שבעל כרחו יענה אמן, אבל בכל השנה כל העבודות דווקא בימין.

4 פעמים נכנס הכהן גדול לקדש הקדשים ביום הכיפורים. 1. קטורת, 2. הזאת דם הפר, 3. הזאת דם השעיר, 4. הוצאת כף ומחתה. 5 פעמים טבל הכהן גדול ועשר פעמים קדש ידיו ורגליו ביום הכיפורים. עשר פעמים אומרים וידוי ביום כיפור, כנגד עשר פעמים שהזכיר הכהן גדול שם המפורש, בכל וידוי 3 פעמים, ואחד אמר בהגדלה בשני השערים לה' חטאת. 10 פעמים וידוי הם: 2 פעמים במעריב, 2 פעמים בשחרית, 2 פעמים במוסף, 2 פעמים במנחה ו-2 פעמים בנעילה. אומרים על חטא לפי סדר א-ב כפול, פעם על חטא ופעם ועל חטא, כנגד שעבר על התורה שהוא א-ב. ולמה כפול א-ב כנגד בין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

חז"ל אומרים אין השטן מקטרג ביום כיפור, והראיה מהקטורת שהכהן גדול מקטיר לפני ולפנים, שנטול את המחנה בימינו ואת הכף בשמאלו, ובגמרא כתוב משום חולשא דכהן גדול, ויש מפרשים לרמז שאפילו השמאל פירוש השטן כפוף לימין שבעל כרחו יענה אמן, אבל בכל השנה כל העבודות דווקא בימין.

4 פעמים נכנס הכהן גדול לקדש הקדשים ביום הכיפורים. 1. קטורת, 2. הזאת דם הפר, 3. הזאת דם השעיר, 4. הוצאת כף ומחתה. 5 פעמים טבל הכהן גדול ועשר פעמים קדש ידיו ורגליו ביום הכיפורים. עשר פעמים אומרים וידוי ביום כיפור, כנגד עשר פעמים שהזכיר הכהן גדול שם המפורש, בכל וידוי 3 פעמים, ואחד אמר בהגדלה בשני השערים לה' חטאת. 10 פעמים וידוי הם: 2 פעמים במעריב, 2 פעמים בשחרית, 2 פעמים במוסף, 2 פעמים במנחה ו-2 פעמים בנעילה. אומרים על חטא לפי סדר א-ב כפול, פעם על חטא ופעם ועל חטא, כנגד שעבר על התורה שהוא א-ב. ולמה כפול א-ב כנגד בין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

חז"ל אומרים אין השטן מקטרג ביום כיפור, והראיה מהקטורת שהכהן גדול מקטיר לפני ולפנים, שנטול את המחנה בימינו ואת הכף בשמאלו, ובגמרא כתוב משום חולשא דכהן גדול, ויש מפרשים לרמז שאפילו השמאל פירוש השטן כפוף לימין שבעל כרחו יענה אמן, אבל בכל השנה כל העבודות דווקא בימין.

יום כיפור מוציאים ב' ספרי תורה. בראשון קוראים פר' אחרי, ז' קרואים. בשני קוראים מפטיר פר' פנחס "ובעשור לחודש", הפטרה: "ואמר סלו סלו". (ישע"י נ"ז)

הדלקת הנרות: 6:03

שקיעה: 6:41 מוצאי החג: 7:00 ר"ת: 7:53

אליכטיגין פריילאכין יו"ט

גמר חתימה טובה